

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-10-31

Diarienummer N050-0412/22

Handläggare

Hanna Ekberg

Telefon: 031-366 37 68

E-post: hanna.ekberg@ink.goteborg.se

Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av tjänster kopplade till cirkulering av byggmaterial samt inrättande av nytt ramavtalsområde

Förslag till beslut

I inköps- och upphandlingsnämnden

1. Uppdraget från den 27 februari 2023, § 31, förklaras fullgjort.
2. Tjänster för cirkulering av byggmaterial blir nytt ramavtalsområde.

Sammanfattning

Förvaltningen gavs i uppdrag, den 27 februari 2023, att vidare utreda behovet av tjänster kopplade till cirkulering av byggmaterial samt möjligheten och nyttan av ett deltagande i Göteborgs plattform för klimatneutralt byggande. I utredningen som förvaltningen gjort för uppdraget har behovet av tjänster för återbruksinventering, transport- och lagringstjänster, demontering-, reparation- och rekonditioneringstjänster samt tjänster för inköp, förmedling och försäljning av återbrukat material undersökts. Detta gjordes genom en enkät som skickades ut till tolv förvaltningar och bolag samt fördjupade samtal med ett par beställare.

Flera förvaltningar och bolag har ett behov av samtliga undersökta tjänster för cirkulering av byggmaterial. Behovet av dessa tjänster förväntas öka i framtiden, och flera förvaltningar och bolag ser ett gemensamt ramavtal som en fördel för snabba och kvalitetssäkrade tjänster.

Förvaltningen föreslår att nya ramavtalsområden för cirkulära tjänster så som transport- och lagringstjänster, demontering-, reparation- och rekonditioneringstjänster, samt tjänster för inköp, förmedling och försäljning av återbrukat byggmaterial upprättas. Nya tjänster för cirkulering av byggmaterial anses som en nödvändighet för att möta Stadens behov och underlätta för ökat återbruk inom byggbranschen. Vidare har bedömningen gjorts att förvaltningen går med i Göteborgs plattform för klimatneutralt byggande och två medarbetares är utsedda till kontaktpersoner.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Återanvändning och cirkulering av byggmaterial kan leda till kostnadsbesparingar genom att inköpskostnader för nya material minskar. Nya ramavtal kan även öppna upp för nya affärsmöjligheter inom återbruk, vilket kan generera ekonomisk tillväxt och skapa

arbetstillfällen. Genom att bättre utnyttja befintliga resurser och minska avfall kan förvaltningar och bolag förbättra sin resurseffektivitet, vilket kan öka lönsamheten på lång sikt.

Implementeringen av nya ramavtal och system för återbruk av byggmaterial kan innebära initiala kostnader. Det kan vara tidskrävande till en början innan organisationen hittat rutiner som fungerar då återbruk inom byggbranschen är ett relativt nytt område.

Konsulttjänster för återbruksinventering finns på ett ramavtal idag vilket gör att förvaltningen har ett möjligt konkurrerande avtal. Beroende på hur det hanteras, om avtalet exempelvis sägs upp efter två år istället fyra, kan det innebära extra arbete för förvaltningen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Genom att främja återanvändning och återbruk av byggmaterial minskar behovet av nyproduktion och därmed resursförbrukningen. Det minskar också avfallet och klimatpåverkan, inklusive utsläpp av växthusgaser. Transport av återbrukat material till och från platser kan kräva energi och resurser och generera utsläpp. Det är viktigt att optimera transportrutiner för att minimera den negativa påverkan. Däremot minskar transporterna av nytt material, som sannolikt skulle transporterats längre sträckor än det återbrukade materialet som redan finns på plats i staden.

Bedömning ur social dimension

En ökad efterfrågan på tjänster som inventering, koordinering, demontering, rekonditionering och transport av byggmaterial kan generera fler arbetstillfällen inom dessa områden.

Ärendet

Inköps- och upphandlingsnämnden beslutade den 27 februari 2023 att ge förvaltningen i uppdrag att vidare utreda behovet av tjänster kopplade till cirkulering av byggmaterial samt möjligheten och nyttan av ett deltagande i Göteborgs plattform för klimatneutralt byggande. Uppdraget ska redovisas under hösten 2023, viket görs i detta tjänsteutlåtande. Förvaltningens utredning har utmynnat i förslag om att nämnden beslutar att inrätta nya ramavtalsområden för cirkulära tjänster för byggmaterial.

Beskrivning av ärendet

Inköps- och upphandlingsnämnden gav den 28 november 2022 förvaltningen i uppdrag att:

1. “Redovisa hur vi konkret arbetar för att inkludera krav på återbruk i de produkter och tjänster som upphandlas genom ramavtal
2. Vilka ytterligare åtgärder som kan göras för att en större andel av det som köps in till Göteborgs stad kommer från återbrukat material
3. Att möjligheterna till integrering av återbruk i passande ramavtal inom kategorin Byggnader utreds
4. Uppdraget ska rapporteras till nämnden i februari 2023”

Uppdraget redovisades den 27 februari 2023, diarienummer N050-0412/22, där förvaltningen identifierat några områden som behöver utredas vidare för att få fram bättre beslutsunderlag om vad som krävs för att integrera återbruk i ramavtal inom kategorin Byggnader. Dessa områden var:

- Behov av återbruksinventering och tillgänglig kompetens i befintliga ramavtal för Tekniska konsulter.
- Transport av återbruksmaterial
- Transport- och lagringstjänster
- Tjänst för inköp, förmedling och försäljning av återbrukat material
- Demontering-, remontering- och rekonditioneringstjänster

Förvaltningen föreslog även att möjligheten och nyttan av att delta i Göteborgs plattform för klimatneutralt byggande skulle utredas.

Inköps och upphandlingsnämnden gav den 27 februari 2023 förvaltningen i uppdrag att vidare utreda behovet av tjänster kopplade till cirkulering av byggmaterial samt möjligheten och nyttan av ett deltagande i Göteborgs plattform för klimatneutralt byggande.

I utredningen som förvaltningen gjort för uppdraget har behovet av tjänster för återbruksinventering, transport- och lagringstjänster, demontering-, remontering- och rekonditioneringstjänster samt tjänster för inköp, förmedling och försäljning av återbrukat material undersökts. Detta gjordes genom en enkät som skickades ut till 15 förvaltningar och bolag varav tolv svarade, även fördjupade samtal gjordes med ett par beställare.

Enkäten skickades till Framtiden koncernen vilket inkluderar Familjebostäder, Bostadsbolaget, Poseidon, Gårdstensbostäder, Egnahemsbolaget och Göteborgslokaler. Den skickades även till Göteborg Energi, Göteborgs Hamn, Älvstranden Utveckling, Liseberg, Förvaltnings AB GöteborgsLokaler, Stadsfastighetsförvaltningen, Stadsmiljöförvaltningen, Higab, Idrott och föreningsförvaltningen samt Kretslopp och Vatten. Alla förutom Älvstranden Utveckling, Higab och Göteborg Energi svarande på enkäten. Fördjupande samtal gjordes med Framtiden AB och Stadsfastighetsförvaltningen. Nedan presenteras resultatet för respektive område.

Återbruksinventering

Tjänster för återbruksinventering och återbrukskoordinering finns idag på ett ramavtal för *Tekniska Konsulter Miljökonsulter, Anläggning, Infrastruktur, Byggande och Förvaltning*. Bara två svarande förvaltningar har använt tjänsterna för återbruksinventering och återbrukskoordinering och flera svarande var inte medvetna om att dessa finns på ramavtal idag. Direktupphandlingar har även gjorts på dessa tjänster då konsulterna som finns på avtalet idag inte upplevs ha rätt kompetens. Svarande förvaltningar och bolag upplever att endast ett par av konsulterna på avtalet har kompetensen som efterfrågas och det finns många fler konsulter på marknaden som är duktiga i frågan men som inte finns med på ramavtalet idag. Flera förvaltningar och bolag vill att tjänsten flyttas till ett annat ramavtal som även inkluderar fler cirkulära tjänster för att få in rätt kompetens och för möjligheten att kunna avropa en helhetslösning. Flera förvaltningar och bolag är i behov av återbruksinventering och ser även att behovet kommer öka i framtiden. Även behovet av ett inventeringsverktyg som underlättar för inventering av återbruk i samband med byggnation eller demontering efterfrågas. En koppling mellan inventeringsverktyget och marknadsplattformen behöver finnas.

Transport- och lagringstjänster

Idag finns ramavtal för flytt- transport- och magasineringstjänster men det är inte anpassat för byggmaterial. Behovet av transport- och lagringstjänster finns redan idag hos flera förvaltningar och bolag, och i takt med att allt mer byggmaterial återanvänds kommer behovet av tjänsterna öka.

Demontering-, remontering- och rekonditioneringstjänster

Flera förvaltningar och bolag är i behov av tjänster för demontering- remontering- och rekonditionering. Efterfrågan på dessa tjänster förväntas öka i framtiden.

Tjänst för inköp, förmedling och försäljning av återbrukat material

Flera förvaltningar och bolag har ett behov av en tjänst för inköp, förmedling och försäljning av återbrukat material. Några förvaltningar och bolag har använt marknadsplattformar för dessa tjänster förut och direktupphandlingar på området har gjorts. Det finns flera aktörer på marknaden som kan leverera dessa tjänster och en gemensam marknadsplattform för hela staden efterfrågas. Någon svarande poängterar att det kan finnas behov och fördelar med att ha flera olika marknadsplattformar, de vill säga flera leverantörer, för att få bättre rörelse på cirkuleringen av byggmaterial. Framtiden AB har upphandlat marknadsplattformen CCBUILD.

Ett gemensamt ramavtal för samtliga tjänster, uppdelat på olika delområden, efterfrågas så kunden kan välja att avropa en helhetslösning eller endast en typ av tjänst, och flera förvaltningar och bolag ser ett gemensamt ramavtal som en fördel för snabba och kvalitetssäkrade tjänster. Idag finns det några aktörer på marknaden som kan erbjuda

helhetslösningar inklusive inventering, transport, lager och demontering och flera leverantörer som kan erbjuda någon utav tjänsterna. På Stadsfastighetsförvaltningen pågår det idag ett arbete kring en upphandling av en återbruksaktör som kan leverera på flera av de beskrivna tjänsterna ovan, där ska även en RFI skickas ut. Det finns även en arbetsgrupp, där bland annat Framtiden är delaktiga, som undersöker marknadsplattformer och återbrukstjänster.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att nya ramavtalsområden för cirkulära tjänster så som transport- och lagringstjänster, demontering-, remontering- och rekonditioneringstjänster, samt tjänster för inköp, förmedling och försäljning av återbrukat byggmaterial upprättas. Nya tjänster för cirkulering av byggmaterial anser förvaltningen är nödvändigt för att möta Stadens behov och underlätta för ökat återbruk inom bygg. Ett gemensamt ramavtal för dessa tjänster, uppdelat på olika delområden, är ett alternativ så kunden kan välja att avropa en helhetslösning eller endast en typ av tjänst. Möjligtvis kan något område behöva brytas ut och bli ett eget avtal då det kan vara en annan typ av leverantör som kan leverera på det området. Ett dynamiskt inköpssystem, DIS, kan också vara ett möjligt alternativ. Då återbruk inom byggeskorn är en bransch som är under snabb utveckling skulle Staden genom DIS få tillgång till ett brett urval av leverantörer och inte stänga ute nya aktörer när marknaden utvecklas och nya lösningar och leverantörer tar plats.

Förvaltningen bör inkludera kunskap och erfarenheter från upphandlingen som Stadsfastigheter gör och från arbetet med en marknadsplattform som Framtiden gör, i förvaltningens arbete med att utforma nya ramavtalsområden. Intresset för tjänster för cirkulering av byggmaterial är stort i staden och flera uttrycker att det finns intresse av att delta i en arbetsgrupp för ett nytt ramavtal. Detaljer kring ramavtalets form och dess olika delområden rekommenderas att upphandlare tillsammans med projekt- och avtalsgrupp arbetar fram tillsammans så att inte viktiga aspekter faller bort.

Staden har ett möjligt konkurrerande avtal för återbruksinventering och återbrukskoordinering då tjänsterna idag finns på ramavtalet för *Tekniska Konsulter Miljökonulter, Anläggning, Infrastruktur, Byggande och Förvaltning*. Avtalet omfattar konsultstöd för totalt 17 områden varav återbruksinventering och återbrukskoordinering är två utav dem. Det finns önskemål om att dessa tjänster ska inkluderas i ett gemensamt ramavtal för cirkulering av byggmaterial. Flera av Stadens beställare är inte medvetna om att tjänsten finns vilket kan indikera att konsulttjänsterna ligger på fel avtal. Det finns en möjlighet att säga upp avtalet i förtid, men det skulle innebära att hela avtalet för *Tekniska Konsulter Miljökonulter, Anläggning, Infrastruktur, Byggande och Förvaltning* sägs upp. Avtalet löper på till och med augusti 2026 men kan avslutas efter två år istället för fyra, det vill säga i augusti 2024. Förvaltningen bedömer att konsekvenserna för uppsägning av avtalet behöver undersökas i samband med upphandling av eventuellt nya ramavtal för tjänster för cirkulering av byggmaterial.

Vidare har bedömningen gjorts att förvaltningen går med i Göteborgs plattform för klimatneutralt byggande och två medarbetare är utsedda till kontaktpersoner.

Hanna Ekberg
Miljöspecialist

Henrik Karlsson
Förvaltningsdirektör